

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. IV. Rosa Alabastrum, seu fides.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

§. VII.

In Socrates duo dicendi tempora putabat statuenda: ut non loquamur nisi de iis quæ certò novimus, vel de quibus dicere necessarium est. In his enim solis orationem silentio præstare, in aliis esse melius silere quam loqui. Quocirca quies & silentium tranquillæ conscientie optatissimum asyllum. Qui promptus est ad loquendum, loquendi limites facillimè transierit. Hypocausum calidum sine ostio, vas vinarium sine operculo, lingua sine silentio, nec illud calorem, nec istud odorem, neque hæc animi fervorem conservabit. Disce tacere, si vis proficere. Quid es, cum loquax es, nisi urbs sine muro, domus sine ostio, vas sine operculo, equus sine freno? Hebræus Ethicorum doctor hæc confirmans: Sicut urbs patens, inquit, & absque murorum ambitu, ita vir, qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum.

Prov. c. 25.
vers. 28.

Addo in
Chron. a-
te 6. anno
Christi 410.
Gennadius
de viris il-
lust. c. 19.

Severus Sulpitius presbyter, vir & genere & litteris clarus, voluntarie paupertatis amans, Martino Turenensi & Paulino Nolano præfulebus charus, jam senex à Pelagio ejusque affectibus sermonem illaqueatus, demum loquacitatis suæ culpam agnovit, & silentium sibi à seipso indictum non rupit ad obitum usque, ut quod malè loquendo deliquisset, severe tacendo expiaret. Hic ego rem omnem in compendium conféro, & tria documenta. Primum, *lædi ac silere, summe fortitudinis est*. Continere linguam, cum nemo reprehendit, nemo mordet, nemo conviciatur, artis est non permagnæ. At reprehensiones, morsus, convicia audire, & tacendo ferre, hoc artis, hoc Christianæ generositatis maximum argumentum est.

1. Silentii
documentum.

Secundum.

Alterum Pythagoræ: *Aut sit, aut asser silentio meliora*. Tantò enim utilior erit oratio, quò silentium temperativius.

Tertium.

Tertium Xenocratis: *Qualibet dies sui etiam silentii tempus habeat*. Xenocrates quemadmodum omnes diei partes actionibus certis assignabat, ita suam etiam dabat partem silentio.

Quapropter nihil æquè proderit quàm quiescere, & minimum cum aliis loqui, plurimum secum.

SILENTII ET AMORIS

ERGA SOLITUDINEM

Actiones, seu, praxis.

1. Silentii
praxis.

1. Singulis annis solitudinem plusculum gustare, & eà per aliquot saltem dies frui. Imò diebus singulis aliquid silentio & solitudini dare, declinare à turbâ, & ad orandum aut meditandum secedere.

Secunda.

Ecclesi. c. 20.
vers. 6.

2. Solitudinem ac silentium jam lectionis, jam orationis, jam & laboris vicibus mutatis condire. *Est tacens*, inquit Siracides, *sciens tempus aptum*.

Tertia.

3. Solitudinem mirificè recreat liber cæli aspectus, stellarum sub adultæ noctem consideratio, dum quis ipse sibi dicit: Hæc erit domus tua, si eà te dignum gesseris inquilinum.

Quarta.

4. Optima ad solitudinem dispositio est, solers exteriorum sensuum custodia. Os, aures, oculi, si opportunè claudantur, solitudinis sunt vestibulum.

Quinta.

Seneca ep. 8.
initio.

5. Quandoque nocti aliquid decerpere, ut id piis studiis detur. Seneca de se clarissimè: Nullus, inquit, mihi per otium dies exit: partem noctium studiis vindico: non vaco somno, sed succumbo, & oculis vigilantia satigatos, cadentesque in opere detineo. Hoc idololatrar fecerunt; quid nos Christiani?

Sexta.

6. Tum maximè silere, cum maximè os loqui cuperet. Præcipuè verò cum aliorum verba perstringunt ac urunt, ipse sibi quisque dicat: Tace jam, tace, nil tutius; moderare linguam, aut peristi. Loqueris? sermonis milies te pœnitebit. Siles? causam habes optimam, modò eam lingua non corrumpat.

A 7. Cultæ solitudinis actiones primariæ sunt: Eiusdem mologesi faciendæ se parare, pios libros lectitare, de toto vitæ statu cogitare: continua Dei beneficia perpendere: vitæ melius instituendæ modum exquisire: omnium hominum novissima prævidere: temporis rectè distribuendi, & optimè collocandi rationem intrare.

8. Silentii virtus non solum à pravis & illicitis sermonibus linguam continere, sed etiam ab utilibus & permixtis. De seipso rex David: *Et filii à bonis ait*. Solus ad præceptum illucita non proruit, qui à licitis etiam se cautè retrahit. *Homo sapiens tacebit usque ad tempus*.

9. Sicut vitia & virtutes suos quolibet gradus habent, ita & hoc. Ideo solitudini paulatim affluendum. Primò quidem discere, exiguo tempore solitudinem tolerare: Dein unam alteramve horularum partem ei tribuere: post aliquantum temporis, seu partem diei, deinde diem, suo tempore dies aliquot, demum unam alteramve hebdomadam ei assigna. Facilis est iste, in quavis virtute progressus.

CAPUT IV.

Rosa Alabastrina, seu, Fides.

§. I.

Fundamentum omnis Christianæ vitæ fides est. Ubi hæc deest, aut vacillat, tota ruit structura. Fides summe nobis necessaria est, principio quidem ob immensam Dei maiestatem, quæ ratione nequit, fide comprehendendi potest. Deinde fides requiritur, ut homo præmium sibi destinatum promeretur: quia in re non solum hominis voluntas divinis obsequiis impendenda, sed etiam intellectus, illam divinæ voluntati, illum iudicii divinis subijciendo. Tertio finis omnium nostrum, ad quem conditi sumus, est Deo æternum frui, Deum inter immortales delicias semper aspicere; acqui hoc supra naturam est, quò perungere non potest ratio, ergo fides. Quod beatus Pontifex Leo explicans: *Magister sententiarum*, inquit, *hic vigor est mentium, & valde fidelium hoc est lumen est animorum, incunctanter credere, quæ corporis non videntur intrinsece*.

Beatissima Domini mater altissima credidit mystèria. Divinæ Triados arcanum naturæ lex ignorabat. Lex Mosis vix quidquam de eo sciebat. At virgo ex vacuum oraculis, & Angeli verbis, Patrem & Filium nominantis (*Hic erit Altissimi Filius*) & addentis (*Spiritus sanctus superveniet in te*) sublime illud mysterium accepit & credidit, idque eo tempore cum Evangelium nondum promulgatum.

Gedeon & Zacharias, ut firmius crederent, illustra ejus rei signa petierunt: Virgo non prodigia postulabat, non exigebat miracula, neque rei certitudinem curiosius indagabat. Firmius omnia & constantius credidit, quàm ullus unquam hominum; credendo vicit Abrahamum. Quod enim beatus Paulus de Abrahamo, hoc de illâ verissimè dici poterit: *Contra spem in spem credidit, ut Romæ fieret mater multarum gentium*. Supra omnem naturæ præputum & virginem semper se permansturam & tamen paritutam credidit.

Locupletior omnibus testis Elisabetha: Beata, inquit, *Lucæ* quæ credidisti, quoniam perficientur ea, quæ dicta sunt tibi à Domino. Ex his concludens Augustinus: Sacratissima virgo, inquit, beatorum fuit per fidem perfectam concipiendo Deum in animâ, quàm in corpore. Nam etsi tanta sit dignitas, Dux matrem esse, ut major homini conferri non possit, ea tamen la jus ad immortalem gloriam non dedit, sed fides viracissima. Hæc charitati juncta virginem super universos Angelorum ordines exere.

§. II. Ad

§. II.

AD fidem spectat fidei confessio, quam virgo edidit sub cruce, quando filium non solum comitata est ad crucis supplicium, sed infra crucem generosissimè adstetit. Ita toto pane terrarum orbe spectatore in summo luctu constantissimè professà est fidem: hunc scilicet in cruce pendentem hominem, suum esse filium, esse Christum, esse Deum, qui à morte reditus sit ad vitam. Eo tempore unicus Apostolorum adfuit, qui ausus cruci assistere, & se discipulum ejus hominis fateri. Ceteros omnes tegebant latebræ, tunc enim discipuli omnes relicto eo fugerunt.

In Catholicorum templis veteri ritu cum triduo sacre hebdomadis, preces maritine decantantur, ad finem singulorum Psalmorum singuli cerei è duodecim extingui solent: unicus ad sacrum defertur ardens. Ea res piam hanc interpretationem habet. Apostolorum fides eo tempore utcumque nutabat, tutius illis visum latere, & velat cereum extincto lumine abscondi. Unica fax illa, Domini mater cum ventis certabat, nec ullis turbini flaminibus extingui poterat:

Non hiemes illam, non flabra, nec imbres

Sanguinei convellabant:

Petrus à ventulo concussus cecidit: stetit virgo, stetit inconcussa, & fide ac spe semet solabatur redituri ad vitam filii. Ubi enim charitas tam perfecta, quid mirum, quod fides fuerit tam firma: *Charitas omnia credit. Et ut os divinum loquitur: Omnia possibilia sunt credenti. Si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic: Tollere, & jasta te in mare, fiet, & nihil impossibile erit vobis.*

Cum, virgo ad Angeli celestia postulata responderet submississimè: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum*, mox è caelo mons montium, mons infinitæ magnitudinis, in distissimum mare, in beatissimæ Virginis uterum sese densit; Deus humanum corpus induit. Hoc opus grande Virginis fides plurimum juvit. Assensu est postularis, & voluntate suâ divinam complexa, orbem jam lapsum, jam perditum erigere, quantum in se fuit, collaboravit votis ardentissimis, & integerrimâ fide. Hinc jure merito **MAGISTRA FIDEI** appellata, ut quæ Domini discipulos, nosque omnes imbuat fideli prorsus magisterio.

§. III.

Cum de Fide sermo est, in fundamentum sit, quod beatissimus Paulus asserit. Hic ubi de hominibus excellentis fidei nomenclaturam texuisset, hanc apposuit clausulam: *Sine fide impossibile est placere Deo. Credere enim oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remunerator sit.* Atque ut nossemus, quam excelluissent fide, Abelem, Enoch, Noënum, Abrahamum, Joseph, Moysen, Gedeonem, Samsonem, Jephthæ, Davidem, aliisque complures nominat, de quibus: *Iuxta fidem, inquit, defuncti sunt omnes isti, non acceptis re promissionibus, sed à longè eas afficientes, & saluantes, & confidentes, quia peregrini & hospites sunt super terram.*

Hi præstantissimæ fidei viri, calum in votis habuerunt & promissis, & illud eminens fide ac spe salutârunt, jam possident, jam cives sunt, qui olim ad beatam illam civitatem contentissimis studiis peregrinabantur.

In naturæ operibus credendis magnâ opus est fide, multo adhuc majore in divinitatis, cujus natura est misteria. Pia opinionis filia est fides, religionis mater, quâ sublata nihil homini relinquatur, cur calum spectet amplius, aut cur plus sapere dici possit, quam mutum animal. Homo sine Fide & Religione velut infensus equus, atque eò deterior, quò & natura contumacior quàm equi, & in vitium multo propensior.

Magnus ille Abrahamus, omnium rectè credentium parens, quæ sibi è caelo promittebantur, firmissimè cre-

A didit, idque illi justitiæ datum est, sed non magis illi quàm omnibus (ut credi par est) qui omnia, quæ fiunt, ad divinam referunt providentiam.

Mosi divinitus operanti nonnihil obstitit artes magicæ, quarum operâ rex Aegyptius utebatur. Sed cessit tandem vanitas illa veris miraculis, & victi præstigitores Numinis providentiam sunt confessi. Rex ipse, quia non credit, sibi & suis exitio fuit. Enimverò quia pelagus Israël populo in camporum planitiem cessit, & siccum tumque præbuit iter, rex incredulus cum exercitu validissimo infectus, marinis fluctibus miserè sepultus est. Luculentum hoc fuit repudiata fidei supplicium.

Elias vates Hebræus in apertum cum Baalis Sacerdotibus certamen descendit Achabo rege contentioni arbitro. Ceterum illi suum Baal in multum diei suppliciter precari, ut ignem è caelo mitteret, nihil impetrarunt. Sed quid impetrare poterant, cum multò minus B is posset qui rogabatur, quàm qui rogabant?

Elias contrâ fide ac precibus calum evocans, mox obsequentiissimum habuit ignem. Cujus rei miraculo circumfusa multitudo, quæ in eventum ejus disceptationis erat erecta, verâ fidei altissima jecit fundamenta, & protinus in illas voces sapius repetitas erupit: *Domine ipse est Deus, Dominus ipse est Deus.*

§. IV.

Petrus opere piscator, dignitate Apostolorum princeps, hæc duntaxat fidei virtute, non Atticâ, non Latiali eloquentiâ fretus uno die tria hominum millia baptisimi lavacro admovit. Tam uberem piscatum ille promissit, qui cymbam & retia relinquere præcepit. Sed eadem fide Petrus hominem è matre claudum in solidos pedes erexit, jussitque ambulare rectum. Nimirum omnia possibilia sunt credenti.

Paulus Tarsensis hostiliter in Christum insurgens, à S. Paulo subito veritatis admonitum, & cum, cui insensibilis Apostolo: erat, Dominum vocavit, & quid se facere veller, submisit seiscitatus est, ex hoste factus mancipium, ex lupo agnus. Hic virtute Fidei Elyham magum in Cypri perpetuâ cecitatis nocte damnavit, ut in iis tenebris moreretur, quas viventium oculis offundere consueverat. Credenti possibilia sunt omnia.

Stephanus Christianæ pietatis assertor non syllogis, à S. Ste. mis, non sophismate, non clenchis è Dialecticâ peccatis phano: usus, sed è fonte fidei purissimo illum dicendi spiritum hausit, cui omnis synagoga sapientiâ, omnisque Philosophiæ vastities cedere coacta est. Credendo montes ut plumæ transferuntur, & nihil impossibile erit credenti.

Valens Imperator Arrianis, quibus faverat, templum quod veræ religionis viri possederant, destinavit. Hoc Principis consilium Eusebius Antistes non improbare ab Eusebio tantum, sed etiam detestari, & imminentes pœnas vari-

D sumere, utra demum sanctior videretur religio: ac simul edixit, ut templum clauderetur, idque his demum cederet, quorum precibus suâ sponte paruisset. Arrianorum preces prorsus irritæ ceciderunt, nec templi valvæ iis convulsæ. Eusebius ingenti fide illud solùm effatus: *Attollite portas principes vestras, & elevamini portæ æternales.* Vix totum abolverat carmen, cum repente ostia crepuerunt, patueruntque ades suâ sponte subire volentibus. Hæc in Arrianæ perfidiæ detestationem, veræque fidei firmamentum facta. Nemini hæc adeo mira videantur.

Ipse Arius orbis impostor, fidei oppugnator acerrimus, sensil tandem, quid oppugnârit: nam alvum & animam unâ eiecit. Olympius Arii asseclator cum Carthagine in balneis lavaret, & ore impio sanctissimam Triadem laceraret, trishido telo supernè ictus coniecit, Jocarî cum Deo non licet, è mortales, multo minus

Supplicium repudiata fidei in Pharaone.

3. Reg. c. 18. vers. 39.

à S. Ste. phano:

Attollite portas principes vestras, & elevamini portæ æternales. Ps. 24. v. 7.

linguâ Deum violare. Et uti credenti omnia sunt possibilia, ita non credenti adversa omnia. Animalculum vel minimum, vel atomus unus carnificem agit, cum Dei hostis jugulandus est.

§. V.

Cor, propria fidei domus.

Liceat hic, obsecro, cogitationes meas tutò dicere. Passim omnes jactamus fidem, sed fidei defectu sæpe plurimum laboramus. Fidem ex ore promimus, melius educeretur è corde, propria fidei domo. Hominem mihi date, qui conceptissimis verbis sic sese soleat efferre: Ego Christianus, ego Catholicus, ego Virginis matris Sodalis (& quid non?) Ego sacra Catholica ad usque supremum halitum defendam. Rectè hæc quidem & fortiter dicuntur, si modò seriò & ex ipsis animi fibris dicerentur. Exploremus igitur viri fidem, & videamus, quantum os à corde distet, quantum ficta fides absit à verâ.

Dicamus huic viro nummorum tenacissimo: Da, quaeso, huic pauperi unum alterumve florenum aut Philippeum, & pro iis mille recipies in cælo. Nam, Salomone teste, *seneratur Domino, qui miseretur pauperis*. Ergo *perde pecuniam tuam propter fratrem tuum, & abundantissimè recipies illam*.

Prov. c. 19.

vers. 17.

Ecclesi. c. 29.

vers. 13.

Homini qui ficta fides.

Observate vos jam hominis fidem: vultum contrahit bonus iste vir, & obliquum tueretur, capite abnuit, &: Melior est, inquit, passer in manu, quam aquila super teetum: moneta præfens res planè affabilis, & incertis omnibus longè præferenda. Pecuniam hic inter pauperes erogatam, in cælo recipiendam credo, at interim servo.

En fidem, sed languidissimam: credit & non credit.

August. 10. 8.

in psal. 31.

pag. 76.

Si fides, inquit Augustinus, sine dilectione sit, sine opere erit. Nunquid fides tua sterilis erit? si sterilis non es, sterilis non est ipsa.

Luc. cap. 18.

vers. 8.

Quam verè Lucas & ex ore Domini dixit: *Filius hominis veniens, putas inveniet fidem in terrâ?* Sed fidem boni illius viri ulterius examinemus. Vir iste bonus à carne invitatur ad furtivam libidinem: Hic illi fides ingerit: Hoc facere, est cælum perdere, & ad inferos se sponte precipitare. At ille bonus vir nihilominus hoc audet, & facit. Perinde si diceret: *Quidquid sit de cælo, hoc mihi gratum est, & volupe*. En fidem, sed pictam, sed otiosam, hoc est, pâne nullam. Idem hoc amplius ostendimus. Bonus iste vir æmulatorum multos habet, sunt ex iis, qui non leviter eum læserunt. His ille, ut ignoscat, adduci non potest. Fides illum acerrimè hortatur: Nisi tu inimicis tuis omnibus ignoscas, & quidem ex toto corde tuo, neque Deus ignoscat tibi. Actum est, despera cælum, nisi hac Christianâ generositate præstes, te dignum cælo. Nil veniæ speres à Deo, nisi tu prius veniam dederis iis, qui te offenderunt quacumque ratione. At ille contumacissimam spirans vindictam, nullis precibus, nullis fidei præceptis flectitur: mavult mori, quam injuriam non persequi, non ulcisci. En fidem, sed cada-verosam, sed mortuam.

August.

tom. 4. lib. de

fide & opere.

lib. c. 13. fine.

Tom. 10.

serm. 53. post

quam c. 10. dicit.

igitur. sicut otiosa est fides sine operibus bonis, ita

init. p. 249. nihil proficiunt opera bona sine fide rectâ. Eleganter cecinit

B. Prosper:

Prosper lib.

Epigram.

Non satis est Domini præcepta evolvere linguâ:

Is meminit legis, qui memor est operis.

O Domine adauge nobis fidem.

ACTIONS FIDEI.

1. Fidei praxis.

1. Sapius exercere fidem circa sublimissima quatuor illa fidei mysteria sanctissimæ TRINITATIS, Incarnationis Christi, Eucharistiæ, & Resurrectionis. Atque hanc fidem his subinde verbis testari: Credo, o bea-

ta Trinitas, credo te Deum trinum & unum. Credo Christum Dei Filium pro nobis factum hominem. Credo sub panis & vini velamine Deum verè præsentem esse. Credo nos omnes novissimo die redituros, aut ad vitam, aut ad supplicium æternum.

2. Fidem in adversis singulariter sic excitare: Credo Deum melius scire meipso, quid patiar, & velle, ut hoc ipsum, quod me premit, patiar. Credo etiam Deum & posse & velle juvare me. Hunc igitur adiutorem unicè quaram; ille me certò non defecit. Tunc juvabit, & modo, quo ipsi melius visum fuerit, meum non est auxilii modum aut tempus Deo præscribere.

3. In actionibus bonis exercendis, præsertim in rebus arduarum aggressu, ad Deum per fidem fixissimis oculis suspicere, eumque ut amplissimum actionum nostrarum remuneratorem venerari, nec cupere laboris premium statim accipere, sed illud magnâ fide suo tempore dandum expectare.

4. Quotiescunque è divinis litteris aliquid auditur, aut legitur, iis omnibus ut verbo Dei verbo humilissimum assensum præbere, illud fecerim volendo: Credo, Domine, verissimum esse & optimum, quod dixisti, quod minatus es, quod promissisti, quod prohibuisti.

5. Altissimam & infallibilem profus Dei providentiam, in rebus quidem omnibus extollere, in iis verò maximè, quæ ad eò nobis videntur miranda, ut causas eorum & rationes vix ullas invenire aut assequi possimus, quorum ferè quotidie sunt exempla. Hic illud cum Ecclesiâ ingeminandum: Deus, cujus providentia in sui dispositione non fallitur.

6. Singularissimè Dei in omni loco præsentiam observare, & ad illam mores suos, omnemque vitam studiosissimè componere. Non credit Deum ubique præsentem, qui præsentem Deo facit occultè, quod præsentibus hominibus facere vereretur publicè. Dicitur Hieronymi est: *Non est verè Christianus, qui non audeat in eo statu mori, in quo audeat vivere*.

7. Errores omnes atque hæreses à verâ fide alienas septim ingenti pectore averfari, atque repudiare.

CAPUT V.

Rosa Gypsea, seu, Auditio Verbi divini.

§. I.

Et si Virgo beatissima domi suæ annis triginta concionatorem optimum verè cælo delapsum attentissimè audierit, ejus tamen faciundia satari non potuit. Nec mirum. Tam affabilis eloquentiæ fuit hic concionator, ut cælesti verborum vi & brutas animantes, & surdas rupes, & luctantes ventos, & furibundum mare mulcere potuerit, & ad obsequia promptum reddere. Divinus hic ecclesiastes potuit ex undis provocare cetos, ex aëre fulmina, è cælo devocare sidera, è tumulis devocare mortuos.

Ad divinissimum illum concionatorem igneus Paulus, & disertissimus Chrysostomus, & eruditissimus Augustinus, multos sese infantes dicerent. Hunc Virgo concionatorem annis triginta domi suæ habuit quotidie super mensâ differentem, eumque tantâ fame audit, narrantis ab ore pendens, ut ab eo satari nunquam potuerit. Proinde cum divinus hic Orator in pulverem prodiret, & jam in plateis, jam mediis campis, modò in templo, modò in montibus, modò è navi verba faceret ad circumfusum populum, adfuit & virgo inter frequentissimos auditores, & in conferta turba filium perorantem auscultavit.

Ecquis unquam dicere illam audit? Hæc mihi jam in cælo sapius audita; Ecclesiastes iste quotidie mihi domi est, sub umbrâ quierius dicentis verba excepero. Nil horum. Expleri nunquam potuit audiendo. Et verò hoc unum est.